

Σκηνή από την παράσταση του Summer Stanford Theater «Οι περιπέτειες του Οδυσσέα» στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

Οι Αμερικανοί που διεκδικούν τον ομηρικό Οδυσσέα

Ηλθαν από την Καλιφόρνια για να παρουσιάσουν στην Αθήνα τις περιπέτειες του ομηρικού ήρωα. Οι ηθοποιοί του Stanford Summer Theater μιλούν για τη σύγχρονη Ελλάδα και την επικαιρότητα των κλασικών κειμένων.

«Ο σύγχρονος Οδυσσέας θα ήταν Αμερικανός»

Ηρθαν από την Καλιφόρνια στην Αθήνα για να παρουσιάσουν τη δική τους θεατρική εκδοχή πάνω στο ομηρικό έπος. **Μιλούν στο «Βήμα» για την «Οδύσσεια» και τη σημερινή Ελλάδα**

ΤΗΣ ΜΥΡΤΩΣ ΛΟΒΕΡΔΟΥ

Ολοι τους θέλουν να ξανάρθουν στην Ελλάδα και ελπίζουν ότι στο μέλλον θα έχουν την ευκαιρία.

Όλοι τους παραδέχονται ότι αυτή η θεατρική εμπειρία εγγράφεται διαφορετικά μέσα τους, ίσως επειδή ο μύθος της χώρας μας παραμένει ισχυρός στους ανθρώπους του πολιτισμού. Είναι ο σκηνοθέτης, ο μουσικός και οι έξι ηθοποιοί (τρεις άνδρες και τρεις γυναίκες) του Stanford Summer Theater από το Σαν Φρανσίσκο της Καλιφόρνιας. Μόλις ολοκλήρωσαν τις παραστάσεις τους με τις «Περιπλανήσεις του Οδυσσέα» στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης (IMK), μια ενδιαφέρουσα δουλειά πάνω στο ομηρικό έπος και ειδικότερα στις ραψωδίες που αναφέρονται στις μεγάλες περιπέτειες του ήρωα προτού φθάσει στην Ιθάκη.

Επικεφαλής, ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Στάνφορντ Ρας Ρεμ, που είναι και ο σκηνοθέτης της «Οδύσσειας». Ίδρυσε την ομάδα πριν από δεκαπέντε χρόνια και συνεχίζει να την εμπλουτίζει με επαγγελματίες ηθοποιούς και σπουδαστές. «Αγαπώ το έπος του Ομήρου, γι' αυτό ασχολούμαι εδώ και 20 χρόνια. Ο Οδυσσέας είναι το πρότυπο του ανθρώπου που καλείται να προσαρμοστεί σε κάθε συγκυρία, όσο διαφορετική και αν είναι. Διαθέτει ανδρεία, είναι πολεμιστής. Είναι μια ηρωική φυσιογνωμία, ένας έξυπνος άνθρωπος που διασχίζει τους ωκεανούς ασχέτως καιρού. Παράλληλα

είναι ένας από εμάς: θέλει να επιστρέψει στο σπίτι και στην οικογένειά του, όπως συμβαίνει σε όλους μας» λέει για τον ομηρικό ήρωα.

«Στην Αμερική ο Οδυσσέας θα είχε πραγματικές προκλήσεις. Θα μπορούσε να ήταν και δικός μας ήρωας» προσθέτει καθώς εξηγεί ότι στο σκηνοθετικό σκεπτικό του ήταν ο θίασος να περνά απ' όλους τους ρόλους, ανάλογα με το φύλο του.

«Θα μεταφέρουμε την ελληνική εμπειρία στην Αμερική»

Με την εμπειρία του ομηρικού έπους, από τη μία, και την επαφή με έλληνες ηθοποιούς, μέσα από τα εργαστήρια που οργάνωσε το IMK, από την άλλη, οι αμερικανοί καλλιτέχνες πέρασαν κάμποσες εβδομάδες στην Αθήνα, διαμορφώνοντας σκέψεις και απόψεις. «Δεν είχα πολλά στο μυαλό μου για την Ελλάδα προτού έρθω, εκτός από την ομορφιά και τα τοπία της, τα οποία και ανακάλυψα σε κάποιες γωνιές της Αθήνας, μαζί με την αγριότητα που παρατήρησα. Νιώθω όμως ότι στις δύσκολες στιγμές τους οι άνθρωποι θέλουν να ακούν ιστορίες και γι' αυτό ήρθαμε εμείς» λέει ο Τζέφρι Μπιρ καθισμένος, μαζί με τους άλλους συναδέλφους του, στη σκηνή του θεάτρου του IMK. «Ήταν πολύ σημαντικό για μένα, για εμάς, να συνεργαστούμε με έλληνες ηθοποιούς και σπουδαστές. Και πρέπει να σας πω ότι ανάμεσα στους καλλιτέχνες δεν παρατήρησα καμία κρίση! Μόνο όρεξη και πάθος».

«Για εμάς όμως είναι μεγάλ-

λη τιμή», παρεμβαίνει ο Πολ Μπερντ, «το ότι βρεθήκαμε εδώ για να σας παρουσιάσουμε την "Οδύσσεια"». Για τον καθένα τους όμως ο ομηρικός ήρωας συμβολίζει και κάτι διαφορετικό – όλες οι απόψεις μαζί φτιάχνουν το παζλ του. «Όταν επιστρέφει ο Οδυσσέας, είναι κάποιος άλλος, καθώς έχουν επιδράσει πάνω του οι εμπειρίες μιας ζωής. Από άνθρωπος του πολέμου μετατρέπεται σε άνθρωπο της ειρήνης» παρατηρεί ο Κόρντνι Γουόλς. «Ότι το σπίτι του είναι το ίδιο».

«Για μένα», επανέρχεται ο

Τζέφρι Μπιρ, «είναι ο άνθρωπος που ανακάλυψε τα βάθη της ψυχής του». «Είναι εκείνος που πίστευε ότι τα ξέρετε όλα καλύτερα από τους άλλους, που είχε μια αλαζονεία και τελικά επιστρέφοντας άλλαζε πραγματικά» παρατηρεί η ηθοποιός Αντζελα Φαρ Σίλερ, άποψη με την οποία συμφωνεί η συνάδελφός της και μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Στάνφορντ, Αρίς Μάτζελ-Τζι: «Ο Οδυσσέας δεν είχε μάθει το μάθημά του, και ως είχε υποστεί τις αρνητικές συνέπειες των πράξεών του.

Χρειάστηκε πολύ χρόνο, αλλά τελικά έμαθε. Όπως ακριβώς συμβαίνει και στη ζωή».

Όσο για τον Τέιλορ Μπρέιντι, διακρίνει την επίκαιρη διάστασή της: «Και' αρχή η "Οδύσσεια" δεν ανήκει στην Ελλάδα, αλλά σε ολόκληρο τον δυτικό κόσμο. Ερχόμενοι εδώ ερχόμαστε ουσιαστικά σε επαφή με τον τόπο που γέννησε τη δημοκρατία. Και έχει ενδιαφέρον να βλέπεις ανθρώπους στον δρόμο να διαδελφώνουν – γιατί αυτό σημαίνει δημοκρατία».

«Είναι διαφορετικό», παρεμβαίνει μια ηθοποιός, «να παίξεις αυτό το έργο μπροστά σε ελληνικό κοινό, να νιώθεις την ανάσα του και να επικοινωνείς. Όλα αυτά θα μεταφέρουμε πίσω στην πατρίδα μας. Αυτό το ταξίδι μάς δίδαξε πολλά και θα κοιταζόμαστε την εμπειρία στο περσί μας».

Και η Αντζελα επανέρχεται: «Πήγαμε στα μουσεία, πήγαμε στους Δελφούς και θέλουμε να μεταφέρουμε την ελληνική εμπειρία στην Αμερική. Δεν είναι μόνο η θάλασσα και η φύση. Ακόμη και στην παράσταση βάλουμε κάποιες χειρονομίες που παραπέμπουν στα αρχαία γλυπτά σας».

Στιγμιότυπο από την παράσταση της ομάδας Stanford Summer Theater από το Σαν Φρανσίσκο «Οι περιπλανήσεις του Οδυσσέα» στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

Η ομάδα του Stanford Summer Theater ποζάρει για «Το Βήμα». Στο μέσον ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Στάνφορντ και σκηνοθέτης της «Οδύσσειας» Ρας Ρεμ

«Όλοι ξέρουμε τι θα πει οικονομική κρίση»

«Ομολογώ ότι δεν ξέρω τι σκέφτονται σήμερα οι Έλληνες για την "Οδύσσεια". Ίσως γιατί αποτελεί σημείο αναφοράς από την παιδική σας ηλικία και μπορεί κάποιος να την έχετε βαρεθεί. Από την άλλη όμως είναι συναρπαστικό να αντιλαμβάνεσαι ότι το ομηρικό έπος δεν αποτελεί ένα μουσειακό κομμάτι αλλά παραμένει κάτι εντελώς επίκαιρο. Σήμερα όλοι ψάχνουμε να βρούμε διεξόδους, να ξεφύγουμε απ' όλα αυτά που μας συμβαίνουν. Και

καταλαβαίνω ότι αυτό συμβαίνει εντονότερα στην Ελλάδα. Εκτός από τις απεργίες και τις διαμαρτυρίες, τις οποίες κατανοώ, όλοι ξέρουμε τι θα πει οικονομική κρίση. Ποιος από εμάς καταλαβαίνει τις τράπεζες, τις συνενώσεις, τις συνεργασίες; Δεν έχουμε ισχύ, ούτε δύναμη ή εξουσία. Προσπαθούμε να αλλάξουμε όλα όσα συμβαίνουν γύρω μας, αλλά την ίδια στιγμή πρέπει να επιβιώσουμε»

σημειώνει ο σκηνοθέτης της παράστασης Ρας Ρεμ. Πάντως το σίγουρο είναι ότι, όπως μας διαβεβαίωσε η ομάδα του Stanford Summer Theater λίγο προτού ολοκληρωθεί η κουβέντα μας, «από εδώ και πέρα, όπου και αν παίζουμε την "Οδύσσεια", θα χρησιμοποιούμε τα ονόματα των ηρώων στη γλώσσα σας. Είναι πιο αυθεντικό και ακούγονται πολύ πιο ωραία».

